

Europos palydovinės navigacijos programos

2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos palydovinės navigacijos programų laikotarpio vidurio peržiūros: įgyvendinimo vertinimas, būsimi iššūkiai ir finansavimo perspektyvos (2009/2226(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2007 m. birželio 20 d. rezoliuciją dėl Europos palydovinės radijo navigacijos programos (GALILEO) finansavimo pagal 2006 m. gegužės 17 d. tarpinstitucinę susitarimą ir pagal 2007–2013 m. daugiametę finansinę struktūrą¹,
 - atsižvelgdamas į 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 683/2008 dėl tolesnio Europos palydovinės radijo navigacijos programų (EGNOS ir GALILEO) įgyvendinimo²,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 912/2010, kuriuo įsteigiama Europos GNSS agentūra³,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Pasaulinės navigacijos palydovų sistemos (GNSS) taikymo veiksmų planas“ (COM(2010)0308),
 - atsižvelgdamas į Europos GNSS agentūros GNSS rinkos ataskaitą (2010 m. gruodžio mėn.),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „ES biudžeto peržiūra“ (COM(2010)0700),
 - atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą „Europos palydovinės radijo navigacijos programų laikotarpio vidurio peržiūra“ (COM(2011)0005),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir į Užsienio reikalų komiteto bei Biudžeto komiteto nuomones (A7–0165/2011),
- A. kadangi Europos Parlamentas nuolatos visapusiškai rėmė Europos Pasaulinės navigacijos palydovų sistemą (GNSS), įgyvendinamą pagal GALILEO ir EGNOS programas, kuria siekiama pagerinti kasdienį Europos piliečių gyvenimą, užtikrinti Europos autonomiškumą ir nepriklausomumą ir užimti didelę pasaulio pažangiųjų technologijų rinkos, priklausančios nuo palydovinės navigacijos, dalį,
- B. kadangi ES šiuo metu priklauso nuo JAV Pasaulinės padėties nustatymo sistemos (GPS) ir ja paremta veikla sudaro apie 7 proc. BVP,
- C. kadangi GALILEO, palyginti su GPS, turėtų teikti aiškių privalumų, kaip, pvz.,

¹ OL C 146 E, 2008 6 12, p. 226.

² OL L 196, 2008 7 24, p. 1.

³ OL L 276, 2010 10 20, p. 11.

pagerintas tikslumas, patikimumas pasaulio mastu, atpažinimas ir paslaugos teikimo užtikrinimas, taip pat Sąjungai suteiks strateginę autonomiją,

- D. kadangi pasaulio GNSS rinka auga geometrine progresija ir prognozuojama, kad jos vertė 2020 m. pasieks 150 milijardų eurų, kurios mažiau nei 20 proc. bus sukuriama ES,
- E. kadangi sistema EGNOS jau kasdien naudojasi 80 000 Europos ūkininkų ir neseniai ji buvo sertifikuota naudoti civilinėje aviacijoje ir kadangi netolimoje ateityje ji turėtų būti sertifikuota naudoti ir jūrų transporte,
- F. kadangi siekiama, kad GALILEO taptų pasaulyje technologiškai pažangiausia ir tobuliausia GNSS, galinčia nustatyti ateities pasaulinį standartą, sutelkiančia mokslą, pažangiausias technologijas ir kvalifikuotus žmogiškuosius išteklius, prisidedančia prie ES pramonės inovacijų kūrimo ir konkurencingumo,
- G. kadangi EGNOS ir GALILEO sistemos ES ekonomikai ir visuomenei duos 60 milijardų netiesioginių pajamų pagerinto kelių ir aviacijos saugumo, sumažintos oro taršos ir pesticidų suvartojimo, naujų darbo vietų ir visuomenės saugumo forma ir teiks didelę ekonominę naudą palyginti su kitomis palyginamomis investicijomis,
- H. kadangi todėl, kad įvairūs tarptautiniai dalyviai kuria iki keturių pasaulinių ir dviejų regioninių palydovinės navigacijos sistemų, galimybės naudotis paslaugomis suteikimo sparta GALILEO sistemai yra esminis faktorius siekiant, kad ši Europos sistema kaip įmanoma greičiau taptų alternatyvia pagrindine GNSS sistema,
- I. primena, kad dėl to, jog iš pradžių nepavyko sukurti viešojo ir privataus sektorių partnerystės GNSS programoms finansuoti, 2007 m. priimtas sprendimas programų įgyvendinimą toliau finansuoti tik iš Sąjungos biudžeto (3,4 mlrd. EUR projektavimo, suderinimo ir parengimo darbui etapams iki 2013 m.), todėl visos šios programos savininkė yra Europos Sąjunga, taigi GALILEO ir EGNOS yra pirmieji dideli ES priklausantys šios rūšies projektai,
- J. kadangi GALILEO yra civilinė sistema, kurią kontroliuoja civiliai, ir visos jos paslaugos turėtų atitikti tarptautinę kosmoso teisę, ES sutartis ir JT chartijoje ir sutartyse nustatytus principus,
- K. kadangi dėl padidėjusių programos sąnaudų, be kita ko, kilusių dėl netikslių išlaidų prognozių ir išlaidų valdymo strategijų, iš dabartinio biudžeto bus galima finansuoti tik pradinio operacinio pajėgumo (POP), kurį sudaro 18 palydovų, įgyvendinimą,
- L. kadangi prieš priimant sprendimą dėl įsipareigojimo kitoje daugiametėje finansinėje programoje skirti lėšų iš ES biudžeto Komisija turi pateikti aiškų visų galimų techninių pasirinkimo galimybių ir susijusių išlaidų ir naudos įvertinimą,

Vidurio laikotarpio peržiūra: įgyvendinimo vertinimas

1. palankiai vertina Komisijos ataskaitą, kurioje pateikiama šios svarbios pagrindinės iniciatyvos dabartinė padėtis ir nustatomi jos būsimi iššūkiai;
2. tačiau apgailestauja dėl to, kad buvo per ilgai vėluojama paskelbti vidurio laikotarpio peržiūrą, dėl to atsirado neaiškumų dėl bendros projekto pažangos ir jo finansinės

padėties, kurie kenkia GNSS prietaikų įsiskverbimui į rinką ir mažina visuomenės paramą;

3. siekiant pagerinti skaidrumą, ragina Komisiją atsižvelgiant į dabartinę padėtį atnaujinti strateginę GNSS programų sistemą (C(2008)8378), įskaitant pagrindinius veiksmus, numatytą biudžetą ir tvarkaraštį, būtinus norint pasiekti tikslus;
4. ragina Komisiją, siekiant panaikinti išlaidų perviršį ateityje, taikyti griežtą išlaidų ribojimo ir rizikos mažinimo politiką, įskaitant politiką, būtiną palydovų paleidimo sąnaudoms kontroliuoti; siūlo Komisijai išnagrinėti iki šiol gautis rezultatus ir apsvarstyti galimybę siekiant šio tikslo pasinaudoti nepriklausomų ekspertų, įskaitant pramonės atstovus, paslaugomis, kad būtų žymiai pagerintas projekto valdymo efektyvumas;
5. ragina Komisiją įgyvendinti rekomenduojamas rizikos mažinimo priemones, kaip, pvz., pirkimus iš dviejų šaltinių visų svarbiausių paketų atveju, kad galima būtų laikytis plataus užmojo tvarkaraščio, atsižvelgiant į tikrą konkurencijos lygį susijusiose rinkose ir politinį norą Europoje ateityje išlaikyti paleidimo gebėjimus, *inter alia*, išreikštą 2010 m. lapkričio 25 d. septintojo Kosmoso tarybos posėdžio rezoliucijoje;

Finansinė būklė

6. mano, kad pradinio operacinio pajėgumo teikti 18 palydovų paremtas pradinės paslaugas įgyvendinimas turi būti baigtas vėliausiai iki 2014 m. siekiant užtikrinti, kad GALILEO imtuvų gamintojams tikrai taptų antrąja pagrindine GNSS; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją kaip įmanoma greičiau paleisti keturis suderinimo orbitoje palydovus, nustatyti aiškų likusių 14 palydovų paleidimo tvarkaraštį ir užbaigti paskutines darbo dalis;
7. Yra įsitikinęs, kad tikslas pasiekti visišką operacinį pajėgumą (VOP), paremtą 27 palydovų sistema ir tinkamu atsarginių palydovų skaičiumi bei tinkama antžemine infrastruktūra, yra būtina sąlyga norint pasiekti GALILEO pridėtinę vertę atpažinimo, didelio tikslumo ir nenutrūkstamo paslaugų teikimo požiūriu, taigi, gauti ekonominės ir visuomeninės naudos; mano, kad, siekiant įtikinti naudotojus ir investuotojus dėl ilgalaikio ES įsipareigojimo, visos Europos institucijos turi aiškiai ir nedviprasmiškai remti visiško operacinio pajėgumo įgyvendinimą; ragina Komisiją šiuo tikslu pasiūsti teigiamą signalą rinkai;
8. apgailestauja, kad nebuvo pasiūlyta papildomo šios programos finansavimo patikslinant dabartinę daugiametę finansinę programą ir kad dėl to buvo toliau vėluojama, atsirado papildomų sąnaudų ir gali būti, kad buvo prarasta daug galimybių; atsižvelgdamas į tai, mano, kad visiškas operacinis pajėgumas turėtų būti pasiektas vėliausiai iki 2018 m. ir kad tam, Komisijos nuomone, reikėtų apie 1,9 milijardų EUR papildomo finansavimo ir nuo 2014 m. – apie 800 milijonų EUR papildomo eksploatavimo sąnaudų finansavimo; ragina Komisiją toliau vykdyti visas finansiniu požiūriu efektyvias taupymo priemones ir sukurti tinkamą finansavimo struktūrą (atsižvelgiant, be kita ko, į pajamas, gaunamas iš GALILEO komercinių paslaugų), kad būtų apribotas būtinas papildomas finansavimas;
9. pabrėžia, kad dabartinį GNSS mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros ES finansavimą sudaro ne daugiau nei 15 mln. EUR per metus; įspėja apie pavojų, kuris kiltų kitoms mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programoms, jei ši veikla būtų išbraukta iš dabartinės bendrosios programos (Septintoji bendroji programa); mano, kad ateityje pagal Aštuntąją bendrąją programą reikia suteikti didesnę mokslinių tyrimų ir technologijų

plėtos ir kitų priemonių finansavimą siekiant palengvinti GNSS paremtų produktų ir paslaugų kūrimą;

10. pabrėžia, kad reikia padidinti finansavimą siekiant paspartinti GNSS prietaikų ir paslaugų, kurios yra labai svarbios siekiant užtikrinti, kad investicijos į GALILEO infrastruktūrą būtų visapusiškai išnaudojamos ir kad GALILEO sistema būtų išvystyta pasiekiant visišką pajėgumą, kūrimą;

Visuomenės informuotumas

11. yra tvirtai įsitikinęs, kad papildomas GNSS finansavimas gali būti užtikrintas tik jei būtų žymiai pagerintas sprendimus priimančių asmenų ir platesnės visuomenės informuotumas apie GNSS teikiamą naudą ES ekonomikai ir visuomenei; džiaugiasi, kad kuriamos konkrečios iniciatyvos, kaip, pvz., idėjų konkursas „GALILEO Masters“, kuriame 2010 m. dalyvavo 350 dalyvių iš 44 šalių, GALILEO vaikų konkursas ir premija už GNSS inovacijas;
12. ragina Komisiją ir Europos GNSS agentūrą (GSA) dėti daugiau pastangų didinant potencialių naudotojų ir investuotojų informuotumą apie GNSS, skatinti naudoti GNSS paremtas paslaugas ir nustatyti bei apibendrinti šių paslaugų poreikį Europoje; taigi pabrėžia, kad GALILEO sistema kuriama ES lygmens viešojo intereso tikslais ir todėl reikalavimas ją finansuoti viešosiomis lėšomis yra pagrįstas;
13. ragina Komisiją ir Europos GNSS priežiūros instituciją tinkamai skelbti kvietimus teikti paraiškas, vykdyti informavimo kampanijas ir taikyti technologijų perdavimo mechanizmus ir taip atkreipti nacionalinių institucijų ir su kosminėmis technologijomis susijusių MVI, kaip galutinių naudotojų, dėmesį, kartu pabrėžiant, jog svarbu išlaikyti Europos regioninę pusiausvyrą;

Tarptautinė dimensija

14. ragina Komisiją aktyviai įtraukti pasaulio regionus, kuriuose priėmus Europos GNSS technologiją ir ją pritaikius gali būti padedama rinkos vystymuisi, kaip, pvz., Lotynų Amerika, Pietryčių Azija arba Afrika;
15. remia Komisijos pastangas užtikrinti GALILEO suderinamumą ir sąveikumą su kitomis palydovinės navigacijos sistemomis ir siekti standartizavimo pasaulio lygmeniu; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų galimų priemonių, kad su Kinija būtų greitai išspręsti dabartiniai suderinamumo klausimai;

Būsimi iššūkiai: finansavimas ir valdymas

16. pabrėžia strateginę kosmoso politikos ir GNSS programos svarbą siekiant sukurti tikrą Europos pramonės politiką, pagrįstą konkrečiais projektais, duodančiais apčiuopiamų rezultatų piliečiams ir įmonėms; todėl ragina Komisiją pripažinti svarbų vaidmenį, kurį gali vaidinti palydovinė navigacija, ir ją integruoti nustatant visų kitų rūšių susijusią Bendrijos politiką;
17. pažymi, kad ilgalaikis stabilumas yra svarbus siekiant kuo labiau sumažinti papildomą vėlavimą, brangiai kainuojantį perprojektavimą ir naudotojų bazės praradimą; todėl ragina Komisiją skubiai pateikti teisėkūros pasiūlymų dėl GNSS programų paslaugų

- lygio, finansavimo ir valdymo ateiityje; be to, mano, kad tam, kad programos būtų gerai valdomos, labai svarbu, kad susijusi praktinė patirtis ir įgytos žinios būtų išsaugotos;
18. ragina Komisiją į poveikio vertinimą, kuris bus atliktas prieš pateikiant būsimąjį teisėkūros pasiūlymą, įtraukti aiškia ir išsamią informaciją apie:
- paslaugų (atvirosios paslaugos, žmogaus gyvybės apsaugos paslauga, komercinės paslaugos, paslaugos valstybinėms institucijoms), kurias galėtų teikti įvairios palydovų konfigūracijos (įskaitant POP ir VOP, naudojamas kartu su kitomis GNSS ar atskirai), technines specifikacijas (tikslumas, geografinė aprėptis, patikimumas ir t. t.);
 - EGNOS paslaugų vaidmenį įvairiose galimose GALILEO konfigūracijose ir tai, ar VOP palydovų sistemoje reikia, ar nereikia išsaugoti EGNOS;
 - galimų GALILEO ir EGNOS konfigūracijų išlaidas, ne tik susijusias su investicijomis į infrastruktūrą, bet taip pat valdymo ir nenumatytiems atvejams skirtas išlaidas (įskaitant POP, VOP ir kitas galimybes);
19. mano, kad GALILEO ir EGNOS, kadangi jos yra ES priklausančios Europos programos, įgyvendinamos Europos lygmens viešojo intereso tikslais, turėtų būti finansuojamos daugiausia iš ES biudžeto; mano, kad greta ES biudžeto lėšų turėtų būti iširti visi galimi finansavimo šaltiniai, įskaitant naujoviškus finansavimo būdus; pabrėžia, kad tokie kritiniu atveju priimami *ad hoc* sprendimai, tokie, kaip praeityje priimti sprendimai, gali sukliudyti įgyvendinti strateginius tokius didelės apimties ES projektus, sumažinti jų pridėtinę vertę ir pakenkti su jais susijusiam politinį impulsui; todėl mano, kad reikėtų rasti patikimus, išsamius ir ilgalaikius jų finansavimo sprendimus; siūlo, kad iš anksto numatytos metinės sumos būtų padengiamos iš ES biudžeto (likusiai infrastruktūrai ir GALILEO eksploatavimo sąnaudoms finansuoti); pažymi, kad apskaičiuota suma laikotarpiu po 2013 m., nustatyta atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, yra orientacinė ir ragina Komisiją iki 2011 m. vasaros pateikti detalią numatomų finansinių poreikių sąmatą siekiant sustiprinti atskaitomybę už projektą, jo nuspėjamumą ir skaidrumą;
20. mano, kad nenumatytos išlaidos turėtų būti finansuojamos iš Bendrijos biudžeto, nekeltant pavojaus kitoms esamoms programoms; todėl ragina Komisiją išnagrinėti galimybę sukurti „GALILEO rezervinį fondą“, iš kurio būtų padengiamos nenumatytos išlaidos;
21. Mano, kad GNSS ilgalaikės valdysenos ir valdymo struktūra turėtų būti padalijamos Komisijos, GSA ir Europos kosmoso agentūros (EKA) užduotys ir atsakomybė, taip pat sprendžiami kiti susiję klausimai, kaip, pvz., tinkamas išlaidų pasidalijimas, pelno pasidalijimo mechanizmas, taisyklės dėl atsakomybės, kainodaros politika ir galimas privataus sektoriaus dalyvavimas GNSS programose ir prisidėjimas prie jų; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją daryti sparčią pažangą svarstant būsimas sistemos veiklos valdymo schemas, prisiimti atsakomybę už ilgalaikes operacijas ir infrastruktūros pritaikymą, užtikrinti duomenų ir paslaugų teikimo tęstinumą ir kaip galima labiau padidinti komercinių paslaugų plėtojimo galimybes;
22. pabrėžia, kad svarbu, kad bet kokia ilgalaikė GNSS valdysenos ir valdymo struktūra būtų visiškai skaidri, finansiniu požiūriu patikima ir atskaitinga ir valdoma kaip įmanoma atsakingiau; pažymi, kad šis klausimas nuolatos turėtų būti koordinuojamas su Taryba ir Europos Parlamentu, įskaitant išsamius atnaujinimus;

23. ragina Komisiją sukurti tinkamas priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad teikiant tiek privačias, tiek valstybės institucijoms teikiamas GNSS paremtas paslaugas ir prietaikas būtų gerbiamos pagrindinės piliečių teisės, tokios, kaip privatumas ir duomenų apsauga;

o

o o

24. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Europos kosmoso agentūrai.